Št. 37. V Gorici, dné 11. septembra 1896. Tečaj XXVI.

„Soča“
izhaja vsak petek o poldne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:
vse leto . . . . . gld. 4·40.
pol leta . . . . . „ 2·20.
četrt leta . . . . . „ 1·10.
Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.
Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglasé pri upravništvu.
„Primorec“ izhaja vsakih 14 dnij vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.
„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strauij. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA
(Izdaja za Gorico).

Oznanila
in „POSLANICE“ plačujejo se za petstopno petit-vrsto:
8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Večkrat po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.
Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Fipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.
Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročaina in reklamacije pa upravništvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček. — „Bog in narod!“ — Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabršček“ (odgovoren Josip Krmpotić).

Njeg. Vzv. grof Badeni na Goriškem.

Včeraj smo izdali izredno izdajo Soče, v kateri smo prinesli niže navedene pozdravne članke in opise o vsprejemu na Goriškem. Na prvem mestu smo prinesli ta-le poljski članek:

V Gorici, dne 9. septembra 1896.

Ekscelencyo!

Dziś rano na Przedziale (Predel) przestąpiłeś miedzę naszego kraju. Wszędzie aż do bram miasta Gorycyi witał Cię lud słoweński z tem większym entuzyazmem, że widzi w Tobie nietylko pierwszego doradcę korony, ale także znakomitego syna bratniego polskiego narodu.

Wiemy, że było w projekcie przewieść Cię jak najszybciej na tej przestrzeni od Terbiża (Tarvis) do Gorycyi, chyba może dla tego, ażebyś niewidział niczego i niesłyszał życzeń i żalów tego poczciwego ludu, który się rozsiadł między Przedziałem a Goryeyą. Ty Ekscelencyo pokrzyżowałeś te plany! Chwała Ci za to!

Widziałeś obecnie na własne oczy śliczną naszą Soszką Dolinę (Dolina Izonzo), widziałeś i jej lud wyłącznie słoweńskiej narodowości. Obyś się także przeświadczył, że zasługuje on więcej sympatyi i więcej względów ze strony Wysokiego Rządu. Tymczasowo spodziewamy się przynajmniej połączenia drogą żelazną z środkowymi krajami Monarchii, ażeby umożliwić naszej krainie grawitacyę ku Austryackiemu Cesarstwu, zamiast jak dotąd zmuszać ją gwałtownie do zaspokajania swych potrzeb i szukania pomocy w sąsiedniem, zupełnie nam obcym państwie...

Ale Soszka Dolina jest tylko częścią słoweńskiej Gorycyi. Cała bowiem Okolica Goryecka, cała Dolina Wipawska, cała Berda, cały Karst są jednolitą własnością słoweńskiego ludu.

Dwie trzecie mieszkańców są słoweńskiej narodowości i więcej jak trzy czwarte własności ziemskiej jest w słoweńskim ręku. Tylko w mieście Goryeyi jesteśmy Słoweńcy w mniejszości. Szkoła bowiem i urząd wynarodowiając dzieci nasze zwiększa szeregi naszych przeciwników. Natomiast dziwna siła żywotna słoweńskiego narodu i jego wzrost naturalny jest tak wielki, że mimo tego ucisku narodowość słoweńska wzrasta szybkimi kroki. Tak więc dzięki Bogu natura oddaje nam to, co nam zabiera rząd! A rządzi się tu zawsze tak, jak gdyby to była „włoska ziemia“, jak ją w rzeczywistości nasi przeciwnicy nazywają. Włoscy mieszkańcy używają tu wszystkich narodowych praw. My Słoweńcy jesteśmy wszędzie krzywdzeni i pomiatani..... Ekscelencyo wiemy, że masz bystry wzrok i wielki dar spostrzegawczy. Przyglądnij się przeto dobrze tutejszym stosunkom a poznasz Sam, w jakich warunkach żyje na najdalszych kresach monarchii nasz biedny naród... Przypomnij sobie, że jest on tej samej krwi i tego samego szczepu, co ten szlachetny naród polski, którego wielkim synem Ty Panie z chlubą się zowiesz — a niespodziewaj się, żeby cudzoziemcy są znani nasi wrogowie mówili Ci prawdę o nas. Niezadowoleni z tego co już mają, chcieliby oni zabrać nam i resztę naszej ojcowizny!...

Do Ciebie przeto ktoryś nam krwią bliższy niż inni dotychczasowi mirdstrzy Monarchii, podnosimy dziś głos z ufnością i prosimy nie o żadne przywileje i żadne wyjątkowe względy, ale tylko o sprawiedliwość i sprawiedliwe zastosowanie istniejących ustaw. Prosimy Cię o to, ażeby i w Gorycyi mogło nareszcie błyszczeć na budynku rządowym owe złote austryackie hasło:

„Justitia regnorum fundamentum“.

A teraz witają Cię Drogi nasz Gościu z całą słowiańską serdecznością — słowiańskie serca na słowiańskiej ziemi!

Witaj nam w Gorycyi Miły Hospodynie, Witajże, Witaj!

*

Vaša Vzvišenost bodi pa uverjena, da mi Slovenci pravoščimo svojim laškim sosedom vse, kar imajo v gmotnem in narodnem pogledu. Toda tudi sebi želimo, da bi se nam enako godilo, kakor se njim godi; da bi se Slovenci enako spoštovali od vseh c. kr. oblastnij, kakor se spoštujejo Lahi.

V deželnem zboru in odboru imajo Italijani prvo besedo, dasi jih je komaj jedna tretjina prebivalstva. Temu je uzrok nalašč v to skrpana volilna geometrija, ki je dala furlanskim mestom preveč zastopnikov in je bilo poskrbljeno za to, da smo Slovenci iztisnjeni iz kupčijske in obrtnijske zbornice, ki voli dva deželna poslanca.

V tej zbornici Slovenci nismo zastopani, ker je bila nalašč za to skrčena volilna pravica. Slovenci prebivamo na treh četrtinah deželnega površja in smo bolj redko naseljeni, ker je svet bodisi hribovit ali manj rodoviten; Lahi prebivajo pa gosto naseljeni v rodovitni furlanski nižini. Vsled tega je na slovenskem delu dežele pridobninski davek nižji nego v Furlaniji; in ker je določen najnižji davek 3 gld. za volilno pravico, jo imajo skoro vsi Furlanski trgovci in obrtniki, slovenski pa ne, dasi jih je po številu dvakrat več. — In takó je kupčijska in obrtnijska zbornica ognjišče naravnost protislovenskih teženj, kar z bridkostjo napolnjuje ves slovenski narod te dežele.

Boj za slovensko šolo v Gorici Vam je znan. Gorica je središče slovenskega ozemlja; Furlanija je kar ločena od nje, o čemur se lahko prepričate sami. Furlanija nima časa iskati v Gorici, dočim se tu osredotočuje trgovski in obrtni promet Slovencev skoro cele dežele. Gorica plačuje tretjino davkov v deželi, kar je le naravno, ali plačuje jih z novci, katere dobiva od nas Slovencev. Cela Soška dolina, katero ste videli, vsa krasna in rodovitna Vipavska dolina, katero ste osrečili z novo železnico, del Brd in vsa okolica kupujejo vse potrebno blago v Gorici in tu prodajejo svoje pridelke; v tem je vsa trgovina in obrt v Gorici. Ali goriški magistrat noče poznati Slovencev v Gorici, dasi jih je gotovo še vedno nad 7000, ki se niso dali potujčiti. Celó v izročenem področju, v vojaških rečeh itd. uraduje le v laščini. Za jedino slovensko šolo v Gorici pa se upira na vse dovoljene in nedovoljene načine. Naj Vaša Vzvišenost le pogleda, kje je bivša Catinellijeva vojašnica, dà, kje je tudi poslopje v ulici Vogel, kjer hoté zdaj umestiti slovensko šolo! Uverjeni smo, da Vaša Vzvišenost spozna, da oni kraj nikakor ni primeren za edino slovensko ljudsko šolo.

Da v celi deželi nimamo niti ene slovenske srednje šole, to je Vaši Vzvišenosti znano. Trdi nemški profesorji so poslani v to deželo, da poučujejo mladino, katere ne ljubijo in ne razumejo. To je nenaravno! Čas bi že bil, da bi se odpravila stoletna krivica, ki se godí prebivalcem te dežele!

Pri sodiščih, zlasti v Gorici, je še vedno slabo. Le malo je uradnikov, ki dobro poznajo slovenski jezik. Tudi s Slovenci se po večini uraduje v tujih jezikih. In zadnje dni je bil imenovan državnim pravdnikom mož, ki ne razume slovenskega jezika in ki je znan kot odkrit nasprotnik naroda, med kateri je poslan. In zdaj čujemo še, da bosta imenovana v dva trda slovenska okraja dva Laha za sodna pristava, dasi se nista potrudila, da bi se bila naučila slovenski! Da s takimi odnošaji nismo zadovoljni, to je naravno. Ves narod je že velikokrat protestoval proti takemu postopanju merodajnih oblastnij, ali brez uspeha!

Pri politični upravi je tudi slabo. Cela vrsta uradnikov ne razume slovenskega jezika. Namestnik vitez Rinaldini ne le da ne razume jezika velike večine primorskega prebivalstva, marveč je še znano, da nas najmileje povedano ne ljubi. Kaj je vse s tem v zvezi, vé morda še najbolje Vaša Vzvišenost, ker ste imeli gotovo že priliko slišati, kakó mož slika in podpira naše opravičene zahteve in želje. Nič čuda torej, ako smo Slovenci v odločni opoziciji proti njemu.

Slovenci v Trstu in Istri so pa naravnost pomilovanja vredni trpini v vsakem pogledu. Ali sedanja domača vlada v Trstu je povsem nezmožna, da bi ustvarila v deželi človeške odnošaje. Zategadel tudi od vlade v Trstu ničesar ne pričakujemo, marveč obračamo svoje poglede in upanje le v osrednjo vlado na Dunaju, od katere pričakujemo pomoči.

Ekscelenca! To pomoč pričakuje slovenski narod upravi od Vas. Proučite odnošaje v deželi, kakoršni so, ne dajte se slepiti od naših nasprotnikov, potem pa naklonite tudi Slovencem in Hrvatom na Primorskem vsaj del one dobrohotnosti in obzirnosti, katero skazujejo vsi Vam podrejeni uradi neslovanski manjšini. Pravice iščemo, in nič drugega! Nadejamo se, da jo dobimo vsaj zdaj, ko ste prišli v deželo Vi, Ekscelenca, ki ste sin bratskega naroda poljskega. Nočemo, da bi kaj vzeli po krivici našim laškim sosedom; prosimo le, naj se dá vendar že enkrat tudi nam ono, kar je naše, kar nam tiče po naravnih, po božjih in ustavnih zakonih. Dal Bog, da bi se to zgodilo za vlade Vaše Vzvišenosti! In v tej nadi kličemo Vam iz bratskih slovanskih src oduševljeni:

Dobro nam došli!

Od Predela do Gorice.

Grof Badeni je dospel na Predel okoli 10. ure dop. V njegovem spremstvu so bili: dvorni svetnik Halban, ministerski predsedijalni tajnik dr. Wiener, namestniški tajnik baron Winkler, deželni glavar Franc Coronini in vitez Rinaldini. — Na Predelu se je mudil pol ure. Na meji med Koroško in Goriško je bil postavljen slavolok z napisom: Dobro došli! Witajze! Dekaca Marija Sovdat ga je nagovorila s temi besedami:

„Prevzvišeni gospod grof in ministerski predsednik! Blagovolite sprejeti skromni dar gorske vasi ter prosim Vas, imejte v blagem spominu naše revno slovensko ljudstvo, ki Vam je iz srca naklonjeno“.

Podala mu je šopek očnic, katere je pripeljal tudi v Gorico. — Župan Martin Černuta ga je pozdravil v imenu občine.

Poslance dr. Anton Gregorčič ga je pozdravil v imenu deželnih poslancev tako-le:

Vaša Prevzvišenost! Visokorodni Gospod! V imenu slovenskih deželnih poslancev, ki so tukaj navzoči, pozdravljam Vas prav prisrčno na domači zemlji goriški. Štejemo si v veliko odlikovanje, da ste se potrudili osebno priti v našo deželo, da se v neposrednem občevanji z raznimi sloji ljudstva prepričate o njenih razmerah. Posebno nas veseli, da ste si izbrali pot, ne gledé na njene težave in nevarnosti, čez Predel in po Soški dolini. Okraj, v katerem ste stopili na goriško zemljo, spada med najrevnejše; njegovi prebivalci se borijo z velikim trudom za vsakdanji kruh; ali vedno so krepko stali kot zvesti mejniki za Avstrijo in so odločno vredni, da se vlada na nje ozira.

Splošna želja naše dežele je, da bi šla druga železniška zveza med Trstom in notranjimi deželami po Soški dolini in v prvi vrsti čez Predel. Nujno potrebna je temeljita preuravnava državne ceste med Kobaridom in Bolcem. Sploh je za ceste, posebno v severnem in zapadnem goratem delu dežele, silno slabo preskrbljeno in potrebujemo v tem oziru izdatne pomoči, kakoršne do zdaj nismo imeli.

Kot deželni zastopniki zahvaljujemo se Vaši Vzvišenosti na dosedaj deželi izkazani dobrohotnosti, ki se je posebno pri reševanji vprašanja radi Vipavske železnice jasno pokazala, ter prosimo, da bi ohranili naši deželi enako dobrohotnost še dalje. V nadi, da v Vaši Prevzvišenosti pozdravljamo pravičnega in krepkega pospeševalca svojih gmotnih in drugih koristij, ponavljam v imenu navzočih tovarišev svoj prisrčen pozdrav ter Vam kličem: Dobro došli! Živio!

Vsi navzoči zaorili so trikratni Živio, da se je odmevalo na visokem Predelu.

Deželni glavar je predstavil vse poslance. Grof Badeni je govoril z vsemi. Iz Loga je došlo mnogo ljudstva na Predel.

* * *

V Logu je vihralo mnogo zastav, ko so drdrali vozovi mimo.

* * *

V Bolc so dodrdrali okoli 12. ure. Pred Jozovo hišo je bil postavljen slavolok z napisom: Dobro došli! Zbranega je bilo silno veliko ljudstva. Župan Jonko je pozdravil ministra in mu izročil spomenico, ki obsega želje glede predelske železnice, raznih cest, narodno uradovanje, narodne šole, in izjavo, da se ljudstvo ujema s svojima državnima poslancema. — Dekan Ilovar ga je pozdravil v imenu duhovščine, a voditelj tamošnjega sodišča Andraž Jeglič je predstavil vse uradnike.

Minister je šel peš v „Hotel k Pošti“ kjer je bil obed. Ljudstvo je viharno klicalo: Živio Badeni, živila naša državna poslanca, živio grof Marenzi. Pri obedu je bilo 14 oseb, med temi oba državna poslanca in dr. Tuma. Ob dveh in pol je zapustil Bolc v spremstvu mnogih kočij.

* * *

Na Žagi, na Srpenici in na Trnovem so bili tudi povsod postavljeni slavoloki. Ministra so pozdravljali župani. Na Trnovem je prosil župan, naj bi cesta, ko jo bodo popravljali, šla skozi vas, kakor do zdaj. Vikarij Kodermac je prosil šolo in učitelja.

* * *

V Kobaridu je bilo ogromno ljudstva in zastav. Slavolok je bil postavljen pri vhodu na trg. Župan ga je pozdravil in prosil, naj bi se od občine ne zahtevalo sodno poslopje za 50.000 gld., ampak po močeh občine, kakor so bili napravljeni prvotni načrti. Deputacijo iz Sedla in Loga je vodil vikar Simon Gregorčič ml.

* * *

Tudi v Idrskem je bil slavolok in plapolale so zastave.

* * *

Minister ni bil namenjen iti v Tolmin. Ali ker je ta trg najvažnejši v Soški dolini, so naši poslanci izposlovali, da je vendarle šel tudi tjekaj.

Ljudstva je bilo silno veliko: Trg je bil lepo okrašen. Došle so tudi deputacije od Sv. Lucije in z Grahovega. Ministra je nagovorila prva neka učenka in mu podala šopek cvetlic. Župan Cazzafura ga je pozdravil in mu izročil memorandum, ki obsega želje glede železnice, raznih cest, pripravnice za učiteljišča, učiteljišča v Kopru, glede srednjih šol in slovenskega uradovanja. Pozdravil ga je tudi dekan. Grof Badeni si je ogledal prenovljeno poslopje za c. kr. urade, ki mu je ugajalo. Pri Peršetu na desni strani Soče je bila mala južina, katero je bogato priredil okrajni glavar grof Marenzi. Ob šest in pol je gospoda odpotovala dalje.

* * *

Tudi v Volčah je plapolalo mnogo zastav. Mračilo se je že.

* * *

V Ročinj so dospeli že v trdi noči. Vikar Leban je priporočal cesto od Kostanjevice v Kambrežko. Med petjem domačega pevskega zbora je minister odšel dalje. Grof Marenzi se je poslovil, na njegovo mesto je prišel vitez Bosizio.

* * *

Kanal je čarobno razsvitljen. Zastave so vihrale na Sočinem mostu. Govorila sta župan Drašček in dekan Vidic. Grofu Badeniju je tu tako ugajalo, da je vprašal, ali je Kanal mesto. Peli so pevci.

* * *

V Plavch so pozdravili ministra s slavolokom, zastavami, razsvečavo in umetnimi ognji; tudi rakete so švigale v zrak. Župan Andrej Konjedic je omenil, da se dozdaj ni nakazanega denarja za avško cesto in govoril v ostalem takole:

Vzvišenost! Iskrena hvala Vam, da ste blagovolili ustaviti se tudi v naši občini. Dobro nam došli. Slišali smo že, kakó srčno Vas je pozdravljalo naše ljudsto od Predela po vsi Soški dolini kot prvega svetovalca krone in odličnega sina bratskega naroda poljskega. In ko ste se vozili po prelepi Soški dolini, ste gotovo sami spoznali, kakó opravičene so vroče želje tega ljudstva, da bi bilo zvezano s srcem države po železnici. Vzvišenost! To vedno zvesto slovensko ljudstvo se z zaupanjem obrača do Vas, da ga osrečite s tako železnico in poleg tega s prepotrebnimi narodnimi šolami v goriškem mestu, z izvršitvijo narodne enakopravnosti. To so tudi naše vroče želje in zató se tudi mi iskreno veselimo Vašega dohoda. Kličemo Vam torej v imenu županije Deskle in Anhovo presrčni: Dobro došli! Živio!

Vladni zastopnik vitez Bosizio je tolmačil govor in pojašnjeval, kako je z denarjem za omenjeno cesto. Gospodična Olga Konjedic nu je poklonila šopek belih cvetlic s temi besedami:

Vzvišenost! V imenu slovenskega narodnega ženstva pozdravljam Vas prav iskreno, ko ste prvič prišli med nas, ki smo po krvi in jeziku rodni bratje in sestre s plemenitim narodom poljskim. Me Slovenke le občudujemo žareče rodoljubje poljskega ženstva, katero nam je uzór, kakó ljubiti svoj narod in zanj delovati. Zategadel se pa štejemo tudi neizmerno srečne, da plemeniti sin tega vrlega bratskega naroda prihaja med nas od vseh zapuščene Slovence kot prvi svetovalec presvetle krone. Vzvišenost, bodite zagotovljeni naše iskrene zahvalnosti za vse, kar storite dobrega za gmotni ali duševni napredek naroda, ki Vas je danes oduševljeno pozdravljal od Predela do naše skromne vasi. In v dokaz veselja, da ste nas počastili s svojim dohodom, drznem se Vam pokloniti v imenu narodnega ženstva teh krajev ta-le šopek. Živili!

Minister je odgovoril: Hvala, dobro, dobro. Ljudstvo je tudi, kakor že drugod, viharno klicalo: živili naši poslanci.

* * *

V Solkanu je bil postavljen slavolok z baloni, ki se je jako lepo podajal. Pri slavoloku je čakalo jako veliko ljudstva.

O tem nam pišejo iz Solkana 10. t. m.: Živahno je bilo včeraj proti večeru v Solkanu. Vse je pričakovalo Nj. eksc. ministerskega predsednika Badenija. Pri krasno odičenem slavoloku se je ljudstvo zbiralo že ob osmih zvečer in nestrpno čakalo prihoda najvišjega cesarskega svetovalca. Ob 9¼ naznanjale so rakete z Veternjeka, da se bliža vrsta kočij Solkanu. Še nekaj minut, in donebesni živijo-klici pozdravili so visoke goste na solkanskih tleh.

Okrajni glavar, velerodni g. pl. Bosizio, predstavil je zbrane župane. Solkanski župan g. Anton Mozetič pozdravil je Nj. eksc. v slov. jeziku tako-le:

Ekscelenca! S posebnim veseljem smo sprejeli novico, da Vaša Ekscelenca pride čez Predel po prelepi naši Soški dolini! Radostnih src Vas torej pozdravljam v imenu starešinstva na tleh solkanske županije! Ta krasna dolina, po kateri ste prišli, nima nikake poštene zveze z notranjimi deželami; zdaj, ko ste videli to zemljo in nje prebivalstvo, Vam bodo pač razumljive njega opravičene težnje, da bi nas vendar enkrat že zvezala železnica z drugimi avstrijskimi deželami in osrčjem države same.

Ekscelenca! Tu na pragu goriškega mesta Vas najudaneje prosimo, da bi vendar enkrat c. kr. uradi enako spoštovali deželno večino slovensko, kakor číslajo drugonarodno manjšino. Mi ne zahtevamo drugega, kakor to, da bi se tudi za nas Slovence konečno začeli izvrševati ustanovni zakoni. Gorica živi od slovenske okolice, a naši rojaki v mestu nimajo niti ene slovenske šole; pri sodiščih vlada laščina, v srednjih šolah pa nemščina. Obrnite, Vzvišenost, svoje okó na te odnošaje in pripomozite s svojo mogočno besedo, da se naredi enkrat pravičen mir v deželi! V to ime Vam kličem presrčni: „Dobro nam došli!“

Na to je pozdravil solkanski župnik č. g. Ivan Kolavčič v imenu duhovščine Nj. eksc., seveda samo v nemškem jeziku — dasi mu je malo trenotkov prej sam g. okrajni glavar svetoval, naj govori prvič slovensko potem nemško. — Č. g. župnik je tožil o pomanjkanji duhovnov in njih žalostnem stanji.

V imenu učiteljstva pozdravil je v slovenskem jeziku solkanski nadučitelj g. Tomaž Jug in prosil pomoči bednim razmeram učiteljev na Goriškem. Ob enem je vročil tudi memorandum učiteljstva goriškega okraja. Zahvalivši se, vsedel se je Nj. eksc. s spremstvom v vozove, ter se peljal po razsvetljenem Solkanu spremljan od živijoklicev proti Gorici.

* * *

Na meji Goriškega mesta in Solkanske občine so postavili v naglici goriški Slovenci ličen slavolok, na katerem so plapolale štiri slovenske trobojnice in na sredi jedna cesarska zastava. Transparenten napis v slovenskih barvah se je glasil:

„Goriški Slovenci kličejo Vam: Dobro došli Witajže!“ Slavolok je bil okrašen z baloni, a pred njim je bilo več majev, med katerimi so svetili baloni ali bengalični ognji. Veliko ljudstva se je bilo zbralo na tem mestu, da pozdravi visokega gosta, ker bi tega ne moglo povoljno storiti v Gorici. Neštevilno razpokajočih in barvanih raket je naznanjalo prihod ministra in njega spremstva; ko so vozovi prispeli bliže, je občinstvo kakor iz enega grla klicalo svoj presrčni Živio! in Witaj nam!

Pri tem slavoloku se minister ni ustavil, ker tudi ni bilo nič naznanjeno, da se na tem mestu sploh priredi kaka ovacija.

* * *

„Sind auch Sokolisten da?“ — Tako je popraševal revni novi redarstveni komisar ona dva žandarja, katera sta imela službo pred Fonovo krčmo in jima dajal ukaze, kaj jima je storiti, ako zapazijo kake Sokole v obleki. Hvala Bogú, žandarja sta znala svojo dolžnost že prej, nego je prišel gospod komisar, in se nista prav nič zmenila za njegov ukaz — ker Sokolov v obleki ni bilo, pač pa polno slovenskih mladih in starih rodoljubov, ki se niso ustrašili upiti „živio“ prvemu cesarjevemu svetovalcu. Opravili so vse tudi brez Sokolov, ki so menda le grozno strašilo goriškemu redarstvu.

* * *

Konstatujemo slednjič, da ni bilo pri sprejemu na solkanski cesti ne Slovencev iz Št. Andreža, ne iz Št. Petra ne od drugod, kakor so prerokovali naši somešćanje že osem dnij poprej. Kolikor v Gorici, toliko pri sprejemu na solkanski cesti so sodelovali samo v Gorici stalno bivajoči Slovenci in sicer še-le deseti del njih, kajti ako bi bili sodelovali le v onem številu, kolikor jih je našla v Gorici uradna statistika, tedaj bi se bilo še-le zvedelo sinoči, kdo je v Gorici doma! Ako je tudi priletela kaka ptica v Gorico, taka pa ni še jata.

V Gorici.

Za vozovi je drlo tudi občinstvo s solkanske ceste proti Goriščeku. (Cattarinijev trg). Tam so pričakovali ministra goriški župan in nekateri starašine, mestna godba, ognjegasci s svetilkami in veliko občinstva. Ko je dospel minister, zaorili so klici evviva in živijo. Od tu dalje sta sploh tekmovala ta dva klica. Že tu so se pa slišali klici: Evviva Gorizia italiana. Župan Venuti je pozdravil ministra s par besedami in stopil v voz ter se odpeljal prvi v mesto, a za njim druge kočije. Godba je svirala po ulicah do hotela južne železnice, kamor jo je spremljalo mnogo številno občinstvo.

* * *

Sprejem v mestu. — Ne na meji goriško-solkanski, kakor je bilo prej določeno, nego na Goriščeku so sprejeli uradno grofa Badenija goriški mestni oblastniki. Niti ena hiša od mitnice naprej — razun Kopačevega stanovanja — ni bila razsvetljena. Mestna godba je poveličevala sprejem s svojimi bakljami. Ako ne bi bilo tega svetla, sprejetje bi bilo v mestu pod vsako kritiko. Sprevod do ministr. stanovanja je bil res mnogoštevilen. Slovenski „živio“ je bil zastopan pred in za godbo. Po celi poti pa so odgovarjali „merda“ na vsaki „živio“. Vidi se, da so gospodje hoteli pokazati svojo čeztisočletno omiko tudi pri ti priliki, ko jih je počastil z obiskom visoki dostojanstvenik avstrijski. Naj bi rajši razširjali to omiko v Afriki, ker Slovenci jo imajo vsaki dan na krožniku! Upamo, da je ta olika dosegla marsikojemu gospodu do ušes!

* * *

Grof Badeni se je nastanil v Gunklovem hotelu. Številna množica, ki je tavala za godbo, postavila se je v polukrog pred stanovanjem. Upitje je bilo besno, odobravanje (ploskanje) viharno. Mej tem, ko so Slovenci dajali svojemu iskrenemu čutu oddušek z vskliki „Živio“, gospodje so upili „Merda“, „Merda ai sclafs“, „Evviva Gorizia“, „Evviva podestà di Gorizia“, „Evviva Menelik“, „Evviva Lega“ takó, da se je slišalo konečno več vsklikov „Merda“ nego li „Evviva“. Da temu upitju menda konec stori, pokazal se je ministerski predsednik na oknu, mahnil v pozdrav z roko, storil korak na levo in se obrnil v sobo. Kmalu za tem ste bili ugašeni luči na „balkonu“ v znamenje, da želi imeti mir. Redarji so prijeli enega, ki je upil „Merda“, a so ga spustili, ker niso bili gotovi, da je bil uprav oni, ki je tako upil. Drugi afrikanski junaki, ki so upili to civilizovano besedo, so jo popihali, ko so opazili posredovanje redarjev.

* * *

Učeraj od 9. zjutr. do 12½ je sprejemal v glavarstvenem poslopju posete dostojanstvenikov in deputacije. Laške deputacije so baje rezko prijemale samega grofa Badenija. Goriški župan Venuti je govoril najprej italijanski, potem je čital nemški daljši sestavek v katerem je priporočal furlanski tramvaj, kateri narekuje le politika in ne potreba, dalje sodno in gimnazijsko poslopje v Gorici. Dalje je še zatrdil s svečanejšim glasom, da mestni zastop si šteje v sveto dolžnost, obvarovati z vso odločnostjo mestu staro(!!) italijansko lice, spoštovanje ob enem kakor se spodobi (kdo se ne sme?) stanovalce drugih narodnostij, ako živé z nami v lepi harmoniji. (To se pravi: ako se puste od nas le molzti in — polaščevati!)

Od slovenskih deputacij je prav znamenita ona županstev goriške okolice; podžupan dornberški g. Perozzi je imel večji nagovor, ki je obsegal ob kratkem vse, kar nas boli in teži v gospodarskem in političnem pogledu. — Tudi deputacija slovenskih starišev je jasno povedala visokemu gostu, kar je bilo umestno in morda tudi potrebno.

Ko je zapustil grof Badeni glav. poslopje, zaorili so na Travniku mogočni „živio!“. — „Corriere“ pravi, da so bili to „alcuni villici di Salcano, forse pagati per farlo“, ali ti „živio“, da so kar izginili v evviva-klicih. Kdor je bil na Travniku, se mora le smejati taki pisariji.

* * *

Tudi v Št. Petru so se dostojno pripravili za sprejem; postavili so slavolok in razobesili zastave. Zopet slovensko lice! Sam deželni glavar je moral povedati visokemu gostu, da to je zopet že slovenska županija. — Med obedom so peli domači pevci, katere je grof Badeni jako hvalil. Poklical je k sebi pevovodjo g. nadučitelja Lovrenčiča in ga zahvalil za lepo petje. — Tudi pri odhodu so ga viharno pozdravili naši Šempeterci.

* * *

Minister je odpotoval ob 4. iz Gorice skozi Podgoro do Tržiča, kjer je vstopil v večerni brzovlak. Podgora je bila vsa v zastavah, med temi veliko narodnih.

DOPISI.

Iz Gorice: — Dne 10. sept. je praznoval preč. gosp. župnik Blaž Madon, v pokoji tukaj pri nas, svoj osemdeseti rojstveni dan. Porojen je bil dne 10. sept. 1816. v Podlakah pri Madonih, občina Banjšice sv. Lovrenca; v mašnika je bil posvečen l. 1841. Služboval je prvič kot kapelan v Prvačini, pri svojem stricu, tamk. župniku, kjer je bil prvi katehet našega prevzvišenega nadškofa. Za tem se je posvetil duhovnemu pastirstvu pri vojaštvu. Imenovan je bil kapelanom pri lombardskem pešpolku št. 34 v Bergamu. Tu se je začelo njegovo burno življenje, kajti pokazalo se je, koliko mora prestati neomadeževan značaj. Hitro po njegovem prihodu v Bergamo, so se trosili revolucijski spisi o zjedinjeni Italiji Mazini-ja itd. —; in tu se je začelo njegovo trpljenje in preganjanje celó od strani civilne duhovščine. Bil je preganjan še celo radi postnih homilij, v katerih je priporočil lombardskim vojakom zvestobo do oblasti in cesarja, naslanjaje se na izreke sv. Pavla; ko se je pa izjavil, da je „austriaco“, so ga črnili do smrti. — Vsled vojaškega ukaza iz Verone je bil premeščen k mornarici na fregato „Guarriera“. Nemudoma se je podal od tod črez Verono, Padovo s transportom v Benetke, kjer se mu je obljubilo, da bode le eno leto. Toda, ker je nastal punt v Napolju, morala je njegova fregata v boj v Napolj. Ako bi poslušali na Dunaji očeta Radetzkega, bil bi se zatrl uporni živelj že kedaj! — Tu je doživel punt vojakov, koji so se okužili od strani razdraženih Napolitancev. Na lep način so se odpravili proti domu v Pulj. Došlo v luko, je šlo vse moštvo v Benetke ne da bi se kedaj več vrnilo. Fregato „Belono“ je italijansko moštvo tudi zapustilo in zbežalo v Italijo. — Sedaj so jeli nabirali moštvo po Dalmaciji, in ko so ga dosti zbrali, je bil komandiran na fregato „Belono, katera je imela napasti Benetke z drugim vojaškim brodovjem. Ker je pa bila nasprotna vojna sila močnejša, so se morali vrniti v Trst. Toda naši sili sledila je vedno italijanska do tržaške luke. Naše brodovje je serčno prišlo v luko in je zaprlo pot z močnimi verigami, tako, da Italijani niso mogli v bližino. Neko noč se je posrečilo Italijanom priti do obrežja, v srečo zapazi to župnik v Barkovljah; on je začel zvoniti; ljudje, koji so bili takrat vojaki, so na tak način odgnali sovražnika, kateri se je na to oddalil za vedno proč. —

Ker mu ni več ugajala radi slabih očij vojaška služba, stopil je zopet v civilno dušno pastirstvo. Služboval je v Ločniku, kot župnik v Prvačini in Šempasu, kjer se je vedno uzorno ponašal. Bog mu daj uživati še več časa zasluženi pokoj! Žalibog, da sedaj ubogi starček skoro nič več ne vidi. —

Iz Otaleža. — V 32. št. „Soče“ se je oglasil v dopisu „iz hribov“ jako nadarjen mož; iz šestih številk „Delavca“, in še te je le po ovinku dobil v roke, je zajel toliko socijalne učenosti, da se čuti v socijalnem gibanju pravega veščaka. Pustimo njegovo učenost; v kolikor se pa on dotiče krivic, katere delamo otaležki „bogatini“ s svojim načrtom za razdelitev občinskih zemljišč našim občinarjem, to-le: Ko so leta 1873. plačevale različne občine tolminski grajščini odkupnino za občinska zemljišča, se je naša občina ustavljala in ni hotela dati nobene odkupnine. Tolminska grajščina pa je našo občino tožila in dobila pravdo. Občinska zemljišča so bila že razklicana, da se prodajo na dražbi. Dražbe so se posestniki ustrašili, in ko so videli, da bi se jim lahko vzelo vse občinsko zemljišče, so hitro sklicali na posvetovanje vse posestnike, in sklenili so, da se mora grajščini plačati odkupnina, ker brez teh zemljišč bi bili kmetje uničeni, ker bi ne imeli kam goniti živine na pašo, in kje dobivati še stelje in drv? Ako je torej tolminska grajščina imela pravico, vse občinsko zemljišče naše občine prodati na javni dražbi, je moralo vsekako biti to zemljišče nje last. Ravno te pravice so po kupni pogodbi dobili vsi tisti, ki so plačali kak znesek odkupnine. Ta odkupnina se je bila naložila potem na vse posestnike tako, da je vsak toliko več plačal, kolikor večje deleže in užitke je imel v občinskih zemljiščih.

Ako se torej načrt za razdelitev tega zemljišča opira na načelo, da se ima občinsko zemljišče razdeliti po meri odkupnine, mu pač nihče ne more podtikati krivičnih namenov, tem manj, ker se načrt ozira tudi na take, ki niso za odkupnino nič dali.

Toliko gospodu dopisovalcu „iz hribov“ v pojasnilo!

„Delavcu“ pa svetujemo, da se v prihodnje bolje pouči o naših razmerah, predno piše o nas; uči naj se razločevati med velekapitalisti, dunajskimi židi, med češkimi tovarničarji in med nami kmečkimi trpini. Otaležki kmetje, v „Delavcu“ takozvani „bogatini“ in „veleposestniki“, so ravno taki trpini, kakor vsak drug delavec. Kmet, posestnik sam, kakor njegov hlapec, mora delati vse leto od zore do mraka v potu svojega obraza, da mu je moči preživeti sebe in svojo družino. V slučaju pa, da ga zadene slaba letina ali kaka druga nesreča, mora si za živež in za davke denarja izposoditi. Ni ga v naši občini skoraj posestnika, ki bi bil samo tisoč goldinarjev dolžan.

Taki smo otaležki bogatini in veleposestniki; nič manj uzroka nimamo biti „mokrači“ (tako imenuje skrajšano pri nas ljudstvo socijalne demokrate) kakor vsak drugi delavec. Sploh je celi člančič „Delavca“, kateri je omenil gosp. dopisovalec, poln zavijanja, laži in obrekovanja. Ako hoče, lahko mu postrežemo s popolnoma verodostojnimi pričami in tudi z uradnimi spričevali.

Tu se vidi, koliko se je zanesti na nekatere „Delavčeve“ poročevalce.

Otaležki bogataši.

Iz Trsta. (Tržaški „Brivec“ je oživel!) — Ne čudite se vé prepisljive slovenske stranke o njegovem povratku med Slovence! Čul je vik in krik v Hades-naših neznačajnih bojev in strankarskega klanja. Predramljajo ga iz spanja obupni boji na Tržaškem in v Istri, osebno mrženje strankarskih prenapetnežev na Goriškem; nezaslišana otrpelost središča Slovenije na Kranjskem, dalje hohtajše-nestrpnost pangermanov do slovenskih manjšin v Gradcu in Celovcu, ter pravični boj delavskega proletarijata na Slovenskem. Obupen klic Spinčičev: Morituri vos salutant, pretresel je netrohljive kosti spečega „Brivca“ — zemlja se je odprla in bruhnila na dan novim duhom nasičenega borivca, ki si je takoj poiskal orujavelo orodje svoje, da je brusi in sicer tako hudo nabrusi, da bo rezalo na vse strani, brez prizanesljivosti.

Ni brivca brez salona, ne bo „Brivca“ brez lepih podob! A da ne zastane sapa zopet probujenemu borivcu za narodna in človeška prava in da ne pobere v drugo i njega navadna denarna sušica za katero mrjó slovenski šaljivi listi, sklicuje se na vse sloje slov. naroda, da mu pomagajo pri živenju.

„Brivec“ izhaja trikrat v mesecu in stane za vse leto le **5 kron.** Prva številka izide 9. oktobra t. l. Pisma, naročnino itd. sprejema bivši voditelj slovenske šole v Trstu, vpravnik lista M. Kamušič, bivajoč pri s v. Ivanu 165. Šaljivi Slovenci in Slovenke sezite marljivo po peresu — ostali pa v žep!

Iz Cerkna smo prejeli naslednji dopis: „Na cenjeni dopis v zadnji „Soči“ z dne 4. septembra t. l. št. 36. prosimo, da resnici na ljubo sledeče popravite:

Ni res, da so le nekateri gospodje priredili nekak shod, ampak priredili smo ga vsi skupaj, ko je bil g. dr. Krek navzoč ter se še isti večer dogovorili, da povabimo tudi častitega g. dr. Gregorčiča, da nam poroča o svojem delovanju. Ta ljudski shod smatrali smo vsi za nujno potrebo in g. dr. Krek je še isti večer obljubil sodelovati, ter je on tudi to misel izprožil.

Da se bi pa še le pozneje zmislili na č. g. dr. Gregorčič-a, ni resnica, ker se mu je koj drugi dan o tem poročalo, ter se ni čisiv nič skrivalo. kajti Cerkljani smo že premnogokrat pokazali, kako visoko ga číslamo.

V Cerknem, dne 5. septembra 1896.

Sledé 10 podpisov.

O shodu samem in kar se nam je sporočilo od raznih stranij, ne rečemo niti besede, da se nam ne poreče zopet to in ono. — Dostavljamo le še, da ono zatrjevanje v gornjem popravku, češ, da „Cerkljani smo že premnogokrat pokazali,“ — je eden podpisanih gospodov v zasebnih pismih pojašnjeval, da je le švindel nekaterih ljudij, ki so na duhu omejeni in nerazsodni itd., sploh; pisal je uprav narobe temu, kar zgoraj zatrjuje.

Goriške novice.

† **Knez Egon Hohenlohe.** — V sredo večer je prišel v Gorico in sprejel grofa Badenija v hotelu južne železnice. Znano nam je iz najzanesljivejšega vira, da se je zvečer okoli 10½ in potem še večkrat močno razjezil na svoje politične prijatelje v Gorici, češ, da ne znajo brzdati političnega „moba“, znane goriške sodrge. Slišal je namreč celó v hotel ostudno kričanje, tu....a ščavi! evviva Gorizia italiana! evviva il nostro podestà! „Evviva Badeni“ pa ni bilo slišati! — Spat je šel baje ob 1. popolnoči. —

Drugo jutro ob 7. uri so pa našli mrtvega na divanu; oblečen je bil na pol, ležal je na trebuhu z rokama pod glavo. — Prihiteli so razni zdravniki, ki so pa mogli edino le konstatovati, da je že mrtev.

Knez Egon Hohenlohe je bil predsednik južne železnice, upravni svetovalec Lloydov in državni poslanec, torej upliven mož, toliko bolj, ker je imel mogočne rodbinske zveze. Toda ves svoj upliv je rabil proti pravičnim težnjam slovenskega naroda. — Zdaj, ko je izdihnil svojo dušo na takó nepričakovan način, se nočemo spuščati v pritoževanja, marveč mu vsklikamo prav od srca: Mir njegovi duši!

Zapustil je soprogo, dva sina in jedno hčer.

Glede pogreba ni še nič določenega, ker njegovi sorodniki pridejo še-le drevi v Gorico. Bivši nekje na Češkem. Brez dvoma bo pokopan v rodbinski grobnici v devinski kapeli.

Politični uradniki in grof Badeni. — Ob pripravah za sprejem grofa Badenija so si dovolili nekateri politični uradniki preveč umešavanja v reči, ki jim nič mari niso. Takó n. pr. se je svečano zatrjevalo, da grof Badeni razume samo (!) nemški in da ga torej ni treba pozdravljati v slovenskem jeziku. Pevskim zborom pa se je priporočalo, da bi peli le cesarsko pesem. Zakaj neki?! Po našem mnenju cesar. pesem sploh niti ne tiče pri takih prilikah! Kedar pride presv. cesar, takrat se poje cesarska pesem!

Po našem mnenju je neumestno in nedostojno tako umešavanje političnih uradnikov! Naj bi gospodje lepo pustili ljudstvu prosto voljo, naj pozdravi drage goste na svojih tleh takó, kakor se njemu zdi najprimernejše. Toliko skrbnost od strani polit. uradnikov kar naravnost odklanjamo, ker naše ljudstvo je prav nič ne potrebuje, kar je dokazalo že čestokrat; zlasti pa ne po-

---

Podlistek.

Ada.

Iz hrvaščine poslovenil Vekoslav.

(Nadaljevanje in konec).

Zmešan prevelike bolesti hitim iz hiše, kjer sem preživel najsrečnejše dneve svojega žitja, kjer me je mesto ljubezni in sreče dočakala grozna beseda: mrtva! Slutil sem, da mora biti vmes očetova roka. Drl sem na bojišče, iskal smrti; a ni me hotela. Prihranila me je vam v nesrečo. Ko je vojna končala, se je radovala vsa Italija; le jaz sem ostavil s krvavečim srcem svobodno domovino in odšel v inozemstvo. Prepotoval sem vso Evropo, a nikjer — nikjer nisem našel leka bolnemu srcu. V Parizu izvem, da mi je oče na smrtni postelji. Krv ni voda; hitel sem k njemu. Po petnajstih letih prestopim prvič domači prag. Ko stopim v očetovo sobo, dvigne se bolnik, dá mi roko in reče:

«Hvala ti, Antonio, da si prišel! Ne bi mogel umreti, da mi ti ne oprostiš».

Molčala sva dolgo časa. Slednjič nadaljuje tihim glasom:

«Sin, ti si moj jedinec. Bil si mi največja nada. Spolnil sem ti vsako željo, le zakonu z Julijo nisem privolil. Moj ponos mi ni dovolil, zvati neplemkinjo svojim hčerkam in uvesti jo pod krov naših plemenitih pradedov. Ko sem čul da imaš sina, bilo mi je toliko jasneje, da se ne izneveriš svojemu ljubljenemu uzoru. Odločil sem torej to preprečiti. Vsak tvoj list je došel meni v roko. Ali s tem nisem dosegel ničesar. Julija te je preveč ljubila. Njenega ljubečega srca se ni poprijela niti najmanjša slutnja. Bila je prepričana, da ti ne dovolijo vojne okoliščine njej pisati. Poslužim se druzega sredstva. Vzel sem ji otroka. Pisala ti je obupen list. Javila ti je, da je izginil sad vajine ljubezni in rotila te, da bi jo obiskal. Ta list je prišel v moje roke in jaz sem ji odgovoril v tvojem imenu. Očital sem ji, da ni imela prave materinske skrbi za sina in da radi tega nočeš imeti ž njo nobene zveze. Listu sem pridejal tudi veliko svoto denarja, ali zopet sem se varal. Njeno ponosno srce ni hotelo prenašati tolikega ponižanja. Vrnila mi je denar, ne da bi mi kaj sporočila. Potem je šla v Dalmacijo k svojim sorodnikom, in od takrat nisem slišal ničesar več o njej». Oče umolkne, a jaz zakričim:

«Torej ni mrtva in moj sin živi!»

«Za njo ne vem. Ali tvojega sina nisem zapustil. Dal sem ga v vzgojo neki plemeniti družini v Napolju». Po dolgem molku nadaljuje s slabim glasom:

«Dobro sem vedel, da bodeš iskal svoje Julije. Podkupil sem ono starko, da bi ti rekla, ko se vrneš, da je Julija umrla. Ona je dobro izvršila svojo nalogo, bolje bi bilo, da bi je ne bila; ako bi bil le slutil, da te to za vedno loči od mene, ne bi tega storil. Ali sedaj, sin, — — oprosti — oprosti!»

«Oče, oprostil ti Bog, kakor ti jaz oproščam!»

Starec me zahvalno pogleda in za par dnij mirno v Gospodu zaspi. Po očetovem pogrebu sem hitel v Napolj, da pritisnem svojega ljubljenega otroka na svoje očetovsko srce. Prepotoval sem vso Dalmacijo, ali nikjer nisem našel svoje nesrečne Julije. Vrnil sem se v Napolj in vzel tebe Alcid k sebi. Prepotovala sva vso Francijo. Bil si mi drag spomin moje nesrečne ljubezni. Vrnil si se v Napolj in se seznanil z Ado. Sedaj lahko razumeš, zakaj sem brez ugovora privolil tvojim željam. Hotel sem te videti srečnega — popolnoma srečnega. Zakaj se nisem vrnil v Napolj s teboj, dragi sin! Lahko bi še za časa odstranil to nesrečo. Alcid! Ada! Oprostita meni nesrečnežu, da sem vama uničil srečno življenje! A vi plemeniti človek, soprog drage mi Julije, oprostite, ker sem razdrl mir in srečo vaše ljubljenke. Čas zaceli mnoge rane, dal Bog, da bi tudi to!» —

Alcid se mu vrže v naročje in reče:

trebujemo umeševanj in uplivanj od strani takih uradnikov, ki so nam očitno nasprotni. — Prosimo, da bi se te besede primerno uvaževale.

Zanimivi pojavi. — Po vsej Soški dolini je naše ljudstvo dokazovalo visokemu gostu, kakó trdno stoji za svojimi poslanci. Pozdravljalo je viharno ne le grofa Badenija, ampak tudi svoje poslance. V Bolcu je prav viharno odlikovalo tudi c. kr. okraj. glavarja Miroslava grofa Marenzija. — Dva druga visoka gospoda sta dobro razumela pomen teh ovacij; zlasti vitez Rinaldini je lahko primerjal svoj dohod po Soški dolini l. 1889. in pa predčerajšnji, ko je bilo treba ljudstvu še prigovarjati, naj iz obzirnosti do visokega gosta ne kaže na očiten način svojega mišljenja o gosp. vitezu R.

Pri obedu v Št. Petru je imela svirati mestna godba. Ni nam znan uzrok, zakaj je ni bilo tam. Nasprotno je prepevalo med obedom prav izborno domače pevsko društvo „Slovenska zveza". Slovenski „živio", ki se je slišal med obedom, je zeló ledo deloval na že tako pokvarjeni želodec nekaterih gospodov, ki so se obeda udeležili, kajti „evviva" se ni čul niti za zdravilo!

„Živio" na koroško goriški meji, „živio" v Logu, „živio" v Bolcu, „živio" na Zagi, na Srpenici, na Trnovem, „živio" v Kobaridu, „živio" v Idrskem, „živio" v Tolminu, „živio" v Volčah, „živio" v Ročinju, „živio" v Kanala, „živio" v Plaveh, „živio" v Solkanu, „živio" na solkansk cesti pred goriškimi durmi, „živio" v mestu; na Goriščeku, v Gosposki ulici, na Travniku, v Šolski in Vrtni ulici ter „živio" na telovadnem trgu itd., — ni tako strašansko razburil živcev našim prijateljem v Badenijevem spremstvu, nego je to storil „urnebesni živio" Badeniju na Travniku včeraj popoludne, ko so končale avdijencije. Eden edini Lah se je bil napihnil kot žaba svojim „evviva", a ni izdalo nič, kajti nepričakovani „živio" Slovencev na Travniku je zopet odprl oči oni gospodi, kateri so hoteli nekaterniki prikazati rog za svečo. In slednjič še „živio" pri Badenijevem odhodu v Podgori je tako deloval, da je moral spoznati gospod minister, kje so Slovenci doma. — „C". piše seveda drugače! Svobodno mu!

Nedolžna slovenska kri na ploščniku pred mestno hišo v vrtni ulici je jasen dokaz, s kakšnim orožjem so se posluževali nasprotniki v sredo zvečer, da zadušijo vsklike „živio". To surovost obsojajo sami Italijani, ki spoznavajo, da se ne pride daleč po ti poti. Napadalci so bile one osebe, katere imajo navadno potrebo slovenskih grošev, to je takozvani „candelloti" iz Raštela. V tem pogledu jih je dobro označil neki Goričan, rekši: „Sti mostri, ieri menavano colpi ai sciavi, oggi poi gli chiamavano in bottega avendo bisogno del loro danaro".

Neki konjski mešetar se je odlikoval posebno z upitjem „Evviva podestà di Gorizia" in „merda ai selafs" pod okni stanovanja ministerskega predsednika. Ko je pa zapazil, da so redarji prijeli nekega fantalina uprav radi tega upitja, jo je junaško popihal.

Priporočamo ga slavnemu redarstvu, naj ga privadi malo oliki. Tudi njemu morajo biti hvaležni Italijani, ker je pomogel vsaj deloma k prezgodnji smrti največjega njihovega zagovornika na Dunaju, ker ni mogel prestati sramote, ki so mu jo naredili z upitjem „merda" in „Evviva l' Italia" itd., katero je segalo do ušes gospodov, pred katerimi jih je tolikokrat zagovarjal.

„Evviva l' Italia" in „Evviva Garibaldi" se je slišalo prav dobro v sredo iz vrste naših nasprotnikov. Priče so tukaj, ki so slišale. Fatti parlano!

La balda gioventù di Gorizia je baje razpošiljala okoli pisane okrožnico, s katero je priporočala, naj se zapreči Slovencem ustop na telovadni trg, to je pred stanovanje Njeg. Vzvišenosti ministerskega predsednika. Da se to ni posrečilo, so priča neštevilni „merda", s katerim so odgovarjali na slovenski „živio" uprav pod okni stanovanja. Kaj si je mislil minister, ko je slišal „merda"? Odgovorite nam gospodje civilizatorji!

„Evviva il nostro podestà — merda al sclafs". — Ta dva vsklika sta igrala prav lepo vlogo uprav na telovadnem trgu. Pomagal je upiti tudi neki znani izvožček, katerega se poslužujejo tudi Slovenci. Ko izvemo številko voza, opozorimo Slovence nanj.

Evviva Gorizia italiana! je zalutil neki znani gospod pred kavarno „Imperial" mimogredočim Slovencem, ki so to sprejeli do ugodnega znanja z zlatim molkom, opazivši, da je bil posredi izzivajoči namen. Mislili so si le: Bog daj norcem pamet!

Napad na Slovenca. — V sredo zvečer so goriški gosposki pobalini razbili glavo nekemu Slovencu, ker je upil „živio". To se je zgodilo v navzočnosti mestnega redarja pred mestno hišo v Vrtni ulici. Še sinoči je bil sled krvi na ploščniku. Mestni redar videvši krvavega Slovenca, je pobegnil. Državna straža ga je pobrala in ga spravila k preslišanju na redarstvo. Napadalca menda pozna redarstvo. — Naznanjajo nam, da so bili napadeni Slovenci tudi drugje; zdi se, da so bile podkupljene malovredne osebe za ta posel. Tako se je izrazil neki Italijan sam, ki ima trgovino v Gosposki ulici.

„Avita coltura" je pokazala v sredo večer žalostne sadove. Marsikaj o vsem tem govorimo na drugih mestih. Evo še nekaj:

Gg. župnik iz Budanj in kaplan iz Vipave sta bila ta večer slučajno v Gorici. Na ulici sta bila zasramovana na razne načine, pljuvali so za njima in kričali: porchi preti sciavi.

Zvečer je šlo več duhovnikov in lajikov čez Korenj. Svojat je kričala: Viva Gorizia italiana. Ker so gospodje molčali, so začeli kričati v nje: Cossa, no siete taliani! Porchi sciavi!

Za oba ta slučaja je veliko prič.

Oznanilo. V zasebno ljudsko šolo društva „Sloga" s pravico javnosti začne vpisovanje v nedeljo 13. t. m. ter se bo nadaljevalo v ponedeljek in torek, in sicer vsak dan od 8. do 12. predpoludne in od 2. do 4. ure popoludne v ulici Barzellini h. št. 14 in v ulici sv. Klare h. št. 4.

V ulici Barzellini se bo vpisovalo tudi v društveno žensko obrtno šolo, ter se bodo sprejemali oglasi za možko obrtno-nadaljevalno šolo.

Društvo „Sloga" si pridržuje pravico, da odstopi primerno število otrok mestni slovenski šoli, ako se ta odpre na takem kraju, kamor morejo otroci zahajati, in v takih prostorih, ki vsaj deloma ustrezajo zahtevam šolskih postav in ministerskih naredb.

V Gorici, 10. septembra 1896.

Dr. A. Gregorčič
predsednik.

Živi. — Časopisi so sporočili, da je umrl g. Karol Fiegl, dež. sod. svetnik v Tržiču. Ali od tamkaj nam pišejo, da g. F. živi in je povsem zdrav. To naznanilo nas je zeló razveselilo. Dal Bog še dolgo zdravje!

Od Sv. Lucije smo prejeli dopis, ki pripoveduje o shodu 20 duhovnikov pod vodstvom dr. Mahniča v tamošnjem župnišču. — Dopisa ne priobčimo, ker nočemo gospodom motiti nedolžnega veselja.

Radodarni doneski. — Za „Slogine" zavode je dalje došlo:

Po položnicah: M. Glavič v Komnu 1 gld. — Franjo Vouk na Bledu 1·50. — Bralno društvo na Nabrežini 30 kr. — Evgen Gorjan v Canal Rosega 50 kr. — Jan Sedej v Borjani 2 gld. — Ivan Korošec v Št. Petru na Kr. 1·50. — Albert Šubic, c. kr. profesor Polzala, 1 gld. —

Po društv. denarničarju: Notar J. Kavčič v G. 2 gld. — Kurat Valentinčič Štef. v Mirniku 5 gld. — Dekan Iv. Lukežič v Komnu 1 gld. — Rožanc Simon in Koren Ant. v G. po 1 gld. — Julija Leban v Črničah, o priliki smrti svojega soproga Franca L., 25 gld. (Čast njegovemu spominu!). — Jernej Kopač v G. kolačev in sladčic za otr.

Po drugi poti: Dr. Ant. Primožič na Dunaju 3 gld. — Pri obedu slov. kolesarjev v Devinu nabrala g.čna Lina Plesova 10 gld. Rozalka Fon v Tolminu nabrala po veselici „R. b. d." 8·72. — Korošec Fortunat v F. za brošurico 12 kr. — Brinjevka v Kamniku 1·60 — „Ta modri" v Kamniku 1·60. — Franc Čulk, c. kr. notar v Cerknem, 15 gld. Starašini v Št. Andrežu na dan 18. avgusta 11·75. — A. Gerbec na Dobravem pri B. prihranil v 15 dneh na dimu smodk $52\frac{1}{2}$ kr. — Ema Ivančičeva nabrala v veseli družbi županove gostilne na Mostu 3·20. — Prof. F. Seidl 2 gld. — Ivan Resman v Zalogu mesto banketa 10. avg. v Lj. 1 gld., soproga Ivanka pa je določila še 50 kr. — Fran Klanjšček, kaplan v Kamnjah, 2.30. — Jožef Pegan v Gabrijah 50 kr. — A. Jakil v Rupi 2 gld. — Aloj. Štrekelj v Zadru 1 gld. — Navdušeni fantje, zbrani pri Marijanci na Bači, v spomin narodnega mučenika Ostermanna, dar udove 3·20. — Gerzej Fr. v Rihembergu 50 kr. — V župnišču v Šempasu 19. avg. zbrani duhovniki 6 gld. — Alf. Blažko v Podmelcu: Na pošti ostalo pri krčmarskem računu 10 kr.; ker jih nikdo ni hotel, izročé se „Slogi" z dodanimi zrni vse družbe do zneska 2 gld. — Sluga Kofol mesto k veselici v Dornberg 1 gld. — Fran Miklavič, trg. v Volčah, 60 kr. — Dorberški tamburaši nabrali v Ajdovščini 9 gld. V Krševanovi gostilni v Dornbergu je zdražbil g. Mozetič liter vina za 1 gld. 28 kr., k temu še določeno pri Pavlicevi napitnici 2 gld. 37 kr. — — Delavci iz Lokavca 6 gld. 19 kr. — V Mirnu pri banketu nabralo gld. 15·05. — Neki preostanek 27 kr. — Mešana družba na Trnovem 1·50. — Po shodu v Št. Andrežu 10·66. — Ostanek veselice ženske podružnice sv. C. in M. v Dornbergu 40 gld. (Živile!) — Blažij Bevk v Prvačini 1 gld. — Mercina Oroslav vikarij na Erzelju 1 gld. — Bl. Grča v Šempasu za župnika Frana Bukovca v Trvižu ob priliki 25-letnice 20 gld.

Naprej po tej poti! Živelo požrtvovalno rodoljubje!

Družbi sv. Cirila in Metoda daroval je deželni poslanec g. dr. Tuma v Mozetičevi gostilni v Prvačini 4 gld.

Neki čevljar-obrtnik se nam pritožuje, da je kupoval potrebne reči v oni prodajalnici v Raštelu, ki se ni udala sklepu za nedeljski počitek. Odslej ne bo več tam kupoval.

Iz Tolmina nam pišejo: V nedeljo 6. t. m. zbralo se je v Čitalnici mnogo tuk. inteligence, ki se razumejo in zanimajo za godbo, kjer je g. Luznik izumitelj didaktofona pojasnoval in sviral na svoj instrument tvrdke Lenarčič na Vrhniki. Pričujoči so se zelo zanimali in hvalili prijeten, mil in poln glas. Slišati je bilo sviranje kakor kako godbo. Tudi zunanja oblika didakt. je prijetna in krasna. Dotični didaktofon stane 170 gld. Dolžnost naša je podpirati domačega rojaka.

Nova jama pri Nabrežini. — Prof dr. Karol Moser je v časopisu „Die Natur" priobčil spis o novi podzemeljski jami v Nabrežini in preiskave te jame. Pisatelj dokazuje, da so v tej jami nekdaj bivali ljudje in v jami imeli tudi govedo, ovce, konje in pse, ter so hodili lovit medvede, volke, lisice, divje mačke, kune, jazbece, zajce, srne in jelene, kakor se da sklepati iz izkopanih ostankov. Ti ljudje so imeli raznovrstne posode. Po velikosti njih orodja soditi, bili so tedanji ljudje manjši od današnjih.

Légar v Korminu in dávica v Tržiču. Iz Kormina poročajo, da tam razgraja legar že kakih 14 dnij. Bolezen ima epidemiski značaj, kajti sedaj je bolnih preko 40 oseb. Zdravstvena oblast je dala zapreti vodnjak v neki hiši v kolodvorski ulici, kajti sodi se, da je voda v dotičnem vodnjaku okužena. — V Tržiču pa so morali šole zapreti, ko je jedva pričelo šolsko leto. Obolelo je namreč več otrok za legarjem.

Naznanilo. — Vpisovanje gojenk v c. kr. izobraževališče za učiteljice in s tem združeno deško vadnico za šolsko leto 1896-97. se pričné 15. septembra. a) Tega dne pridejo z očetom ali materjo ali pa namestnikom od 9-12. ure vse one učenke, ki so že do sedaj hodile v kateri razred te vadnice, se oglasijo pri ravnateljstvu in izročé zadnje šolsko spričevalo. Vsaka učenka, ki se tega dne ne oglasi, smatra se, da je izstopila iz te šole; b) Učenke za I. razred vadnice se bodo vpisovale tudi 15. septembra od 9-12. ure dopoldne. Te pridejo tudi s stariši, se oglasijo pri ravnatelju, in prinesejo seboj krstni ali rojstni list in spričevalo cepljenja koz. V druge razrede, to je v II., III., IV. ali V. se letos nove učenke ne sprejmejo: c) Tiste gojenke, ki so že lani hodile v kateri tečaj tega izobraževališča, se oglasijo pri ravnatelju 16. septembra od 9-12. ure in izroče svoje zadnje šolsko spričevalo: one, ki se tega dne ne oglasijo, se smatrajo, da so zapustile ta zavod; d) Gojenke, ki želé biti sprejete na novo v I. ali kakšen višji tečaj izobraževališča, se vpisujejo 16. septembra od 3-5. popoldne; seboj prinesejo: krstni ali rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo uradnega zdravnika, da je popolnoma zdrava. Ponavljavne preskušnje začnó se 17., sprejemne preskušnje 18. septembra ob 8 uri. Redno podučevanje na vadnici začne 18. septembra ob 8. uri zjutraj, na izobraževališču pa precej, ko končajo sprejemne preskušnje; e) Upisovanje v deško vadnico se pričné dosedanjih učencev in onih za I. razred obeh oddelkov 15., 16. 17. septembra od 9. do 12. ure zjutraj. Upisovanje in sprejem tistih učencev, ki prestopijo z druzih šol, bode 18. septembra od 8. do 12. predpoldne. Vsi učenci pridejo z očetom ali materjo ali pa namestnikom; oni, ki ustopijo vnovič, prinesejo naj seboj krstni ali rojstni list in spričevalo cepljenja koz.

Priloga. — Priložili smo današnji številki popravljeni urnik za železniško progo Trst-Kormin in Videm-Čedad. Tiskali smo to popravo tako, da jo je mogoče prilepiti na prejšnji tekst.

Ostala Slovenija.

Pozdrav „Edinosti". — Naša tržaška sestra je tako-le razlagala prihod Njegove Vzviš. grofa Badenija na Primorsko:

Primorska se torej pripravlja na vsprejem odličnega gosta: prvega svetovalca krone, načelnika vse državne uprave! Namen temu potovanju je gotovo blag in lep in tudi — znan. Saj se govori že dlje časa, da se grof Badeni hoče osebno prepričati o resničnih odnošajih na Primorskem; da hoče torej izvršiti ob svojem nastopu dano obljubo: **da bode obračal pozornost svojo zanemarjenim južnim pokrajinam.** Nadejamo se, da to potovanje doseže svoj namen v polni meri. Prilike bode dovolj v to njegovi ekscelenci: obrne naj le svoje oči na vse strani. Sosebno po Istri — ako pojde tja doli — mora biti pazen in previden, da ga ne prevarijo Potemkinove vasi, koje mu bodo gotovo hoteli slikati poznana laška gospôda! V nadi torej, da doseže potovanje gospoda ministerskega predsednika v polni meri svoj informativen namen, kličemo mu: dobro došel na naši zemlji!

Poročil se je gosp. Matko Primožič, sodni pristav v Trstu, z gospodično Marijeto Stüflerjevo na Dunaju. Novoporočencema naše najiskreneje čestitke.

Oskar Polley †. V noči med soboto in nedeljo je preminul v Trstu, v trdni moški dôbi, obrtni nadzornik Oskar Polley. Pokojnik je bil poznana oseba široko na vse naše pokrajine: Polley je bil poznan kakor sin odlične rodovine kraške, po svoji službeni lastnosti in po usmiljenem srcu svojem. Mnogokje so se križala naša in pokojnikova pota — piše „Edinost" — ne toliko gledé na politiška načela, marveč z ozirom na taktiko, ali to jedno smo pripoznavali vsikdar, da je bil pokojni Oskar velik dobrotnik siromakom, zvest sin svojemu rodu, zvest podpiratelj narodnih ustanov, posebno pa družbe sv. Cirila in Metoda, in pa vnet za povzdigo gospodarstva, zlasti vinarstva na Krasu. Vinarskemu društvu v Tomaju je bil pokojnik glavni podpiratelj in dobrotnik. Ugrabila ga je smrt, ko bi lahko živel še dolgo, dolgo vrsto let! Izrekom globokega sožalja gospej udovi bodi zasajena tudi od naše strani cvetka hvaležnosti na grob pokojnega Oskarja za vse ono, kar je dobrega storil na tem svetu. Blag mu bodi spomin med mnogobrojnimi prijatelji in spoštovatelji!

Umeščenje tržaško-koperskega škofa, monsignora Sterka se je vršilo 8. t. m. na slovesen način v stolni cerkvi sv. Justa v Trstu.

V odbor političnega društva „Edinost" so bili na občnem zboru izvoljeni: Mandić Mate, predsednikom; Balanč Ivan, Bogdanovič Ante, Cotič Makso, Turk Josip, Gorup Kornelj, Rybař dr. Otokal, Truden Ante, Gregorin dr. Gustav in Katalan Josip, odborniki; Goriup Ivan, Hrvatin Miha, Purič Jakob, Miklavec Anton, Godnik Fran, Perhavc Jakob, Martelanc Ivan, Sancin Anton Drejač, Klun Ivan Marija namestniki; Prelog Ivan in dr. Josip Abram pregledovalca računov.

Izlet „Tržaškega Sokola" v Devin 8. t. m. in veselica „Delavskega podpornega društva" 6. t. m. sta izpadla na splošno zadovoljnost prirejevalcev.

Zaušnica isterski deželnozborski večini. — Znano je, da je sklenila laška večina deželnega zbora istrskega, da se ima razdeliti sedanja velika pazinska občina na več manjših občin. Glasovani zakon v tem smislu pa ni dobil cesarjevega potrdila, kar pomeni, da so spoznali na pravem mestu namero isterskih Lahov. To nepotrjenje je ob enem grozna zaušnica laški večini.

Slovensko društvo „Pravnik" je priredilo 6. t. m. izlet v Divačo. Prišlo je okoli 50 članov in prijateljev s Kranjskega, Primorskega, iz Istre in Spodnještajerskega. Najslabše je bila zastopana Goriška, namreč samo po dveh članih: dr. Staniču in dr. Tumi. V Matavunu je pozdravil izletnike Nakelski župan g. Aleks. Mahorčič, kateremu se je zahvalil g. dr. Majaron. Po obisku divaške vilenice so se povrnili v Matavun in odtod v Divačo, kjer jih je pozdravil c. kr. okrajni glavar Schaftgotsch. Pri skupnem obedu je rekel g. okr. glavar to-le zdravico: „Pozdravljam društvo „Pravnik", katero si je že toliko zaslug pridobilo za slov. uradovanje. Kot praktični uradnik vem ceniti delavnost društva, katero se trudi ustanoviti jednotno terminologijo. (Dobro! Dobro!) Če mi uradujemo v slovenskem jeziku, ne izpolnujemo samo svoje uradne dolžnosti (Čujte! Čujte!), ampak tudi dolžnost, katero nam predpisuje ustava, česar bi se moral držati vsak avstrijski uradnik. (Viharno odobravanje.) Mene zelo veseli, biti v sredi tega društva ter mu kličem: „vivat, crescat, floreat!" Na tej nepričakovani zdravnici se je zahvalil glavarju dr. Majaron. Izreklo se je še več zdravnic; dr. Gregorin je govoril v imenu hrvaško-slovenskih pravnikov; dr. Krisper je nazdravil sodniku Dukića in načelniku divaške postaje Plaminu. Dr. Rudolf iz Konjic je opravičeval pičlo udeležbo pravnikov iz Štajerskega radi volitev. Po prečitanju pozdravnih brzojavov se je začela družba razhajati in slednjič po malem izletu v Ležeče se je razšla z ugodnim spominom na krasne čase, katere so preživeli na kraških tleh.

Volilni shod v Mozirji je z živahnim odobravanjem pritrdil programu, kateri sta razvila kandidata gospoda dr. Srnec in dr. Dečko ter izrekel bivšemu poslancu dr. M. Vošnjaku zahvalo za njega delovanje. Shod je dalje izrekel pričakovanje, da poslanci ne vstopijo v dež. zbor, ako ne dobe garancij za izpolnitev zahtev slovenskega naroda. Kandidatom za mestno skupino Celje-Brežice je bil soglasno postavljen g. Drag. Hribar, tiskar in izdajatelj „Domovine" v Celju.

Javen shod

narodno-političnega društva „Sloga" v Št. Andrežu.

V nedeljo popoludne se je zbralo v starošolskem poslopju v prijaznem Št. Andrežu in zunaj njega okoli 350 oseb z županom in starešinstvom na čelu; prišlo je tudi nekoliko rodoljubov iz Gorice, iz Podgore, iz Št. Petra in od drugod. — Mej udeleženci smo opazili tudi g. Ant. Klančiča, dež. poslanca in preč. g. župnika Kosovela. Okoli četrte ure je otvoril zborovanje društveni predsednik, preč. g. dr. Anton Gregorčič, predstavivši g. Franca Sandrissera, c. kr. okrajnega tajnika, kot vladnega zastopnika. Naglasil je, da sta imela priti k zborovanju kot govornika tudi g. dr. Tuma in g. Ernest Klavžar, kakor je to bilo naznanjeno. Kar se dostaja g. dr. Tume, ni prišel, ker je šel k zborovanju društva „Pravnik" v Divačo, da bo tam zastopana tudi goriška dežela, dočim gospod Klavžar ni prišel radi tega, ker je šel na deželo v komisiji in se ni še vrnil. Predno je predsednik prišel k dnevnemu redu, je povdarjal, da društvo „Sloga" ima praviloma pravico sklicati redne in izredne občne zbore, ki so nejavni ali tudi javni, kakor sklene društveni odbor.

Danes je društvo izpolnilo davno željo Št. Andrežcev in sklicalo po dolgem času prvi izredni javni shod, katerega se imajo pravico udeležiti ne samo društveni člani, nego tudi drugi; za pravico govora imajo člani in imenom vabljeni gostje. (Predsednikovo poročilo o političnem položaju, ali o prvi točki dnevnega reda, prinesemo v „Primorcu").

Predsednik dr. Gregorčič naznani, da bi imeli preiti k drugi točki dnevnega reda, o kateri je imel govoriti g. dr. H. Tuma. Ker pa je on — kakor že naznanjeno — odpotoval v Divačo, spregovori nekoliko besed o sodnih odnošajih g. tajnik Gabršček.

Tajnik Gabršček naglaša, da spregovori nekoliko besed o razmerah pri sodiščih na Goriškem, da tako vsaj deloma nadomesti nalogo g. dra. Tume, kateri ni le strokovnjak v sodnih rečeh, marveč še v marsikaterem drugem pogledu. Prehajaje na stvar, naglaša, da mu ni potreba navajati organizacije sodišč, katera so že znana vsem, kakor so n. pr. c. kr. okrajna sodišča, potem okrožna (ali takozvana „krvava rihta") in slednjič prizivno sodišče v Trstu. Kar se sklene pri teh sodiščih, to pomeni toliko kot „amen" v očenašu. Radi tega odpade vsaka beseda kritikovanja takih sklepov. Kaj si mi včasih mislimo, je druga reč.... Pač imamo pravico razpravljati o tem, kakó se reže kruh pravice nam avstrijskim državljanom ukljub temu, da se blešče na cesarskem dvoru besede: „Justitia regnorum fundamentum", katere je dal vzidati že cesar Franjo I. To zlato pravilo ne velja za nas Slovence, kajti uprav one c. kr. oblastnije, katerih prva dolžnost bi bila, kazati se najbolj pravične vsem narodom — one ovirajo slovensko uradovanje in vsiljujejo na vse pretege laščino in nemščino. To podkrepljuje s primeri, kako se uraduje pri naših sodiščih. Da se je uradovalo v italijanščini pred 50. leti, je popolnoma naravno, ker tedaj je bila slovenščina še-le v povojih. Razni baroni in grofi so imeli tedaj veliko besedo in so bičali one, ki so jih branili. Nismo imeli tedaj nikakih zagovornikov. Vse drugače je bilo s sosedi v Italiji, kajti ona je bila mati splošne civilizacije. Italijanski narod je bil toliko srečen, ker je imel že pred stoletji obilo knezov in grofov, ki so zbirali na svojih dvorih preošviljene može, ki so gladili in pilili jezik ter pisali narodu

---

«Oče, ti nisi ničesar zakrivil. Bil si sam žrtva neumne oholosti. Tudi moje srce je uničeno! Preveč ljubim Ado, da bi jo mogel imenovati svojo sestro».

Obrne se k meni, strastno me poljubi in obupno vzdihne:

«Z Bogom, Ada, do srečnejšega časa!»

Drl je iz sobe; njegov oče je hitel za njim; jaz pa padem jekaje na očetove prsi in se prevelike tuge onesvestim. — — —

Ko se zavem, bila sem v postelji. Pri meni je sedel dobri oče, bled in propadel. Ta udarec ga je zeló postaral. Ko opazi, da sem odprla očesi, skloni se k meni in vpraša:

«Kakó ti je, draga hčerka?»

«Oče, kje sem? Kaj ne, da so bile to le sanje, grozne sanje?»

«V svoji sobi si, Ada! Dolgo si bila v nezavesti, in že sem se bal, da izgubim tebe, svojo jedino tolažbo, svojo jedino nado!»

«Torej je resnica, grozna resnica!» zopet sem omedlela.

Za mesec dnij mi je bilo nekoliko lažje, ali ko se prvikrat vidim v zrcalu, preplašim se sama sebe. Oči so mi upadle, lici porumeneli; bila sem bolj podobna smrti, kakor živemu bitju. Počasi, počasi sem okrevala; ali oče je slabel vsak dan. Zakrivala sem pred njim svojo tugo, a bistro roditeljevo oko je videlo, da mojemu srcu ni leka. To ga je še bolj morilo. Oslabel je popolnoma in kmalu sem ga položila v hladen grob, poleg nesrečne matere, katero je hrepenenje za nesojenim uzorom spravilo pred časom pod zemljo. Na smrtni postelji mi je oče rekel:

«Ada, izvrši mi zadnjo željo! Ostavi Napolj, pojdi v milo Slovenijo k svojim sorodnikom! Ti te z veseljem sprejmejo. V moji miznici najdeš list za mojega sorodnika, kateri bode nadomestoval mene. Morda pozabiš v krasni Sloveniji svojo nesrečno ljubezen!»

Onemogel pade na vzglavje. Nagnem se k njemu, da ga slednjič poljubim na hladno čelo. Še jedenkrat je odprl očesi, šepetaje s skoraj nerazumljivim glasom:

«Ada, z Bogom! Julija, tvoj — — —». Ni mogel nadaljevati. Z jednim dahom se je ločil s svojim nesrečnim žitjem. —

Ostala sem sama na širnem svetu, sama s svojo veliko tugo. Alcid in oče sta zapustila Napolj že onega osodepolnega večera. Razprodala sem vse, kar sem imela. Obiskala sem slednjikrat grob svojih nesrečnih roditeljev in odšla na Slovensko. Tu so me presrčno sprejeli; ali kaj je koristilo, ker srce mi ni moglo prenesti izgubljene sreče.

Pri svojih sorodnikih sem se popolnoma udomačila, kar pride nenadoma Alcid k meni. Prosil me je, naj sprejmem polovico dedščine njegovega očeta. Prošnje mu nisem uslišala, ker sem čutila bolest, katera mi je izpodkopala zdravlje, katera bi me morala kmalu rešiti mojega nesrečnega zemskega žitja. Rotil me je, naj grem ž njim v blago podnebje južne Italije, kjer bi morda našla zdravila svoji bolesti. Odgovorila sem mu, da je prepozno, da vroče želim, da mi bodo kosti počivale v ljubljeni domovini, v divni Sloveniji. Poslovil se je obupno od mene za vedno. Mene pa je tolažila jedino le smrt, ker sem vedela, da mora biti kmalu konec mojemu trpljenju! — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

To vam je moj življenjepis, to vam je povest moje nesrečne ljubezni. —

Vam, Vladko, pa želim boljše sreče! — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — —»

Ko sem prečital te čuvstvene vrstice, vzdihnil sem šepetaje:

«Tužna Ada! Nedolžno si trpela, ker je kleta usoda nemilo uničila tvojo in tvoje blage matere srečo!»

Prišel sem zopet domov za božične počitnice. Položil sem na Adino gomilo venec belih cvetlic. Posvetil sem solzo njenemu spominu.

knjige, katerim se še dandanes čudi ves izobraženi svet. Omeni Danteja, Petrarka, Boccaccija. Radi tega ni čudo, da se je italijanščina zavlekla tudi v naše kraje. Ali tudi Slovenci so se zbudili l. 1848. in zahtevali enakopravnosti. Udeležili so se tudi slovanskega shoda v Pragi, kjer so izdelali znano spomenico na cesarja, v koji so zahtevali, da se dá veljava v vseh c. kr. uradih tudi jeziku vedno zvestega slovenskega naroda. Ali šele tedaj, ko so imeli potrebo, prišli so do spoznanja, da je treba vladati svobodneje z vedno zvestimi avstrijskimi državljani. Prišla je ustava in ž njo je nastopila tudi doba taborjev, na katere se gotovo spominjajo marsikateri tukaj zbrani zborovalci. Očita se, da slovenski jezik ni še pripravljen za uradovanje. No, ni še sodnji dan! Kar smo pridobili, dobili smo s a m i po pošteni poti in po hudi borbi. Ali prav to, da Slovani spioh prihajamo zadnji na vrsto in da si pridobivamo veljavo in vgled po poštenih potih, to nam daje nekako upanje, da pridemo kdaj na vrhunec, kjer tudi trajno ostanemo. (Živio odobravanje in „živio"-klicanje). Kako je torej dandanes pri naših sodiščih, je žalostna „storija". Pred mnogimi leti so zavračali pri naših sodiščih nemške uloge. To je bilo popolnoma umestno, kajti nemščina nima pri nas nič opraviti. Danes pa ima ta jezik več pravic, nego d o ž e l n i jezik slovenski. Vendar smo na boljšem v zadnjih časih, kajti, ako se uloži slovenska uloga, tako se jo mora tudi rešiti. Kakor ste že čitali v časopisih, mi se borimo za to, da se ne samo sprejema Slovence na zapisnik slovenski, nego da se jih slovenski tudi toži in razglasi slovenska razsodba. Državni pravdnik naj bi govoril tudi po slovenski. Nastopili so danes taki časi, da je vse od nas zavisno, ako hočemo biti na boljšem tudi zanaprej. Naglaša, da ne pomaga, ako državni pravdnik toži slovenski, ako si pa slovenski zatočenci izvolijo za zagovornika Italijana, ki skazi vso razpravo z italijanskim zagovorništvom. Radi tega priporoča vsem Slovencem, naj si izbirajo za zagovornike samo slovenske odvetnike. Ake nimamo še zadostno slovenskih odvetnikov, dobimo jih s časoma. V kratkem dobimo zopet enega slovenskega odvetnika v Gorici, da ne bo potrebno Slovencem iskati laške zagovornike.

Pri oblastnijah se ne smemo ponašati s tem, da poznamo zraven materinščine tudi laščino. Govorimo vedno in povsod le slovenski, kajti le tako moremo dobiti uradnike, ki bodo zmožni slovenščine v jeziku in pisavi. Ako takih ne dobite, pritožite se svojim poslancem, priskrbite jim potrebne dokaze, da se bodo mogli zavzeti na Dunaju za to, da se odpravijo take nedostojne razmere. V zadnjem času nam je naklonil preljubeznivi minister pravosodja, grof G l e i s p a c h, državnega pravnika, ki ne pozna niti besedice slovenski, in ta mož bo moral tožiti Slovence. Radovedni smo, kako bo mogel zadostiti svoji dolžnosti!

Ne maramo, da bi državni pravnik tožil Italijane slovenski, to zahtevamo samo za Slovence. Ako bi se zgodilo, da bi tožil drž. pravdnik Italijane slovenski, bi skočili po koncu vsi Italijani kot eden mož.

Potrebno je torej, da vsi tukaj zbrani in drugi, ki niso navzoči, delamo na to, da se pritožimo proti vsaki krivici. Vsaki posamičnik naj se pritoži kar naravnost na ministerstvo, da prenapolnimo s pritožbami vse krasne ministerske mize. Začetkoma bodo prezirali take pritožbe, no slednjič se jih vendar nasitijo in porečejo: dajmo tem nemirnežem, kar želijo, da se jih znebimo. Ponavljam tukaj, kar je rekel uprav danes osem dnij pri občnem zboru «Edinosti» dr. L a g i n j a: «Narod, p o m a g a j s i s a m i n b o d e t i p o m a g a n o!».

P r e d s e d n i k se je zahvalil tajniku, da je tako zgovorno nadomestil poročilo o točki, o kateri je imel govoriti drugi. In ker je zadostil tako častno v tej točki, ga je naprosil, da bi spregovoril nekaj besed o našem društvu, da tako nadomesti tudi tretjo točko dnevnega reda.

Tajnik G a b r š č e k: Že kot otroci smo čitali v knjigah ali slišali pripovedke o slovanskem knezu, ki je imel sedem sinov, katerim je dal lomiti sedem vkup zvezanih palic. Vsi so poskusili prelomiti je, a ni šlo. Ko je pa oče razvezal vrvico, s katero so bile zvezane palice, so z lahkoto prelomili posamične palice. Sedaj je bilo ložje delo. Vseh sedem palic je bilo zlomljenih v hipu. S tem je pokazal ta slovanski knez lepo primero, kako lepa reč je sloga.

Pred kakimi 20 leti smo imeli v Gorici dve politični društvi, dve politični glasili in dve politični stranki.

Vsled sporazumljenja med rodoljubi se je dosegla složnost in iz dveh društev je nastalo samo jedno, današnja «Sloga». Že samo ime društva kaže njega plemeniti namen, a §. 2. nam določa njega vzvišeni delokrog. Ta paragraf se glasi:

„Društvu je namen, varovati in braniti pravice Slovencev na Goriškem in pospeševati njim na korist vse, kar sega v njihovo narodno, družbinsko (socijalno), gospodarstveno in politiško življenje, ter delati za napredek in pravo svobodo na verski katoliški podlagi".

Govoré o omiki, ki je privabljiva, naglaša, da moramo delati na to, da dobimo v Gorici popolnoma v slovenščini izomikane Slovence kot trgovce, obrtnike in delavce, ki se bodo ponašali s svojim jezikom ter ga dalje razširjevali. Naši prijazni drugorodci nam hočejo vsiliti svoj jezik in zato nam ne privoščijo slovenskih šol nego si jih moramo sami vzdrževati. Uprav «Sloga» je ono društvo, ki vzdržuje že znane «Slogine» zavode, na katere trosi do osem tisoč na leto. (Našteval je vse zavode, ki so čitateljem že znani). Kako je društvo zbobnalo skupaj potreben denar, je znano. Pa ne samo javno, nego tudi na drugi način je delovala «Sloga», da je dosezala svoj smoter deloma uspešno, deloma tudi brezuspešno. Vse delovanje ni znano občinstvu, ker ni vse za javnost. Razlagal je o volitvah in kandidatih, kako je težko ugoditi vsem volilcem in okrajem. «Sloga» si je vedno prizadevala, postavljati kandidatom le take osebe, ki so imele največje zaupanje ljudstva. Priznava, da ako se s tem ni zadovoljilo vsem željam, da se radi tega ne sme oštevati delovanje. Ako se ne bi udajali volilci strankini disciplini, potem bi bilo o vsakih volitvah veliko kandidatov, kajti vsaka županija bi hotela imeti svojega. Volilci se morajo udati disciplini, ako želijo narodno korist. Pa ne samo volitve, društvo ima smoter pripravljati poučne shode, pri katerih se ljudstvu lahko pove marsikaj, kar se ne more povedati v časopisih, to je: nalije se mu v kozarec čiste vode ali vina. Na to preide na člane in razlaga njih pravice in dolžnosti ter slednjič pozove navzoče, da bi se upisali v društvo. Društvo ne potrebuje samo gmotno pomoč, nego še več številno, kajti število imponuje vsem, kolikor našim sovražnikom, toliko tudi oblastnijam, s katerimi ima opraviti in pri katerih zastopa narodne koristi.

Zaključuje svoj govor z besedami dra. Laginje, ki je rekel pri zboru polit. društva «Edinosti»: „Vsi nas sovražijo, ker so nam dolžni!"

Župnik K o s o v e l je izrazil zahvalo društvenemu vodstvu, ker je počastilo Št. Andrež s shodom. K temu, kar sta povedala predgovornika, nima nič dostaviti, ker sta mu govorila iz srca. Obljubuje, da se bodo ravnali po izrečenih zgledih, da tako olajšajo delo društvu, posebno njegovemu predsedniku preč. g. dru. G r e g o r č i č u kot takemu in zopet kot državnemu poslancu, kateremu izrekajo navzoči svoje popolno zaupanje. (Po teh besedah je nastalo živahno odobravanje in klicanje «Živio» Gregorčič).

Predsednik dr. G r e g o r č i č, se zahvali na izkazani zaupnici in zatrdi, da mu bo vedno prva skrb: vsestranski blagor naroda; in priporoča zborovalcem, da bi se pridno upisovali v društvo in slednjič jih je povabil, da vskliknejo trikratni «živio» presvitlemu cesarju, čemur so se navdušeno odzvali. In tako je končal prvi shod v najlepšem redu.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Dr. Štefan I l i j a š e v i ć, znani hrvaški književnik že iz dobe „Iircev", je slavil prošli teden svojo demantno mašo v Zagrebu v isti cerkvi, kjer je imel prvo svojo sv. mašo. Slavljenec je brat v Gorici obče znanega g. majorja Ilijaševića. — Umrl je dež. poslanec in upokojeni svetovalec stola sedmorice (najviše sodišče hrvaško) Branko J o a n o v i ć, Srb po rojstvu in mišljenju; bil je član vladine stranke. — Hrvaški proračun v drž. zboru v Budimpešti kaže potrebo gld. 8,356.364, torej gld. 217.276 več nego za l. 1896. — Veliki župani hrvaški pripravljajo vedno posebne vlake k razstavi v Budimpešto. Posebno oni v Slavoniji tekmujejo mej seboj, kakor da ne bi imeli druzega posla. V tem pogledu so res prezaslužni — pa le za madjarsko korist, dočim narod, kateri jih plača, trpi gmotno in duševno. — Bivši deželni poslanec Fran F o l n e g o v i ć je izdal posebno brošurico pod naslovom „O t v o r i t e o č i!", v kateri polemizuje največ s čistimi pravaši in opravičuje sebe kolikor se dostaja njegovega javnega delovanja.

Dalmacija. — Nautične (pomorske) šole se pohrvatijo. Predlogi v tem oziru so že izdelani in so se izrekli za nje merodajni krogi. — 9. t. m. je bil v Splitu glavni shod dalmatinske stranke prava. — Kakor poroča „J e d i n s t v o", avstrijska vlada podpira italijanske parniške podjetnike na veliko škodo domačih tvrdk. Tako je najela italijansko ladijo „Giuseppina" za prevoz soli iz Pirana v Liso ukljub temu, da so se ponujali ceneje domači lastniki brodov. Tako torej podpira domača podjetja sama vlada! — Avstrijski „Lloyd" izkazuje 200.000 gld. menj dohodka nego ga je imel v tem času lanskega leta. Uzroke je iskati — po priznanju poročila same lloydove uprave — v smislu govorov hrv. poslanca Borčića v državni zbornici na Dunaju.

Češka. — Anarhisti so imeli shod v Šmihovu pri Pragi in so se posvetovali o kandidatih za peto skupino. Takima so proglasili čevljarja K r i ž a, ki je sedaj v zaporu, ker je umoril kot omladinovec znanega anarhista Mrvo (Rigoletta) in na 12 let obsojenega anarhista Pačeta. Ker so bili preojstri v svojih govorih, je bil shod razpuščen. — Pražki mestni svet je dovolil 5000 gld. za narodni fond v podporo Čehom, katere preganjajo nemške večine. Predlog je bil sprejet soglasno. Staroček dr. R u ž i č k a je naglasil, da so razporom krive le politične oblasti, katere prepovedujejo narodne shode radi javnega mirú v krajih, kjer so narodnosti mešane, in tako se več razdražujejo že itak razkačeni narodnosti. — V R o n o v u so odkrili spominsko ploščo češkemu slikarju C h i t u s s i - j u.

Pater Stojalovski. — Za tega narodnega mučenika so začeli nabirati milodare na Poljskem in pripravljajo posebno odposlanstvo k papežu v Rim, ki bi mu razložila pravo položenje Stojalovskega. Ni upanja, da bi se uresničilo odposlanstvo, kajti gališki škofje in oni, katerim Stojalovski nagaja, imajo preveč zagovornikov. — Po galiških cerkvah so prečitali list galiških škofov, v katerih se prepoveduje naročevati in čitati nič menj nego sedem časopisov, katere izdaja ali pa piše Stojalovski za nje. Vsi ti časopisi so pisani v kmetom prijaznem smislu.

Črnagora. — Knez Nikolaj je imenoval jedno dvorano v novi vojašnici na ime polkovnika G a l l i a n a, ki je poginil v vojski proti Meneliku in je bil svojčas načelnik črnogorskih častnikov. Radi tega se je zahvalil knezu kralj Humbert s posebnim lastnoročnim pismom. — Italijanski kraljevič je odpotoval s Cetinja po isti poti, kakor je prišel; cetinjskim ubožcem je daroval tisoč frankov. — V P o d g o r i c i je ustanovljena vojaška šola za podčastnike, na kateri opravljajo učiteljska mesta italijanski častniki. Večji del črnogorskih častnikov je končalo svoje nauke v italijanski vojaški šoli v Modeni. O priliki proslave 200-letnice obstoja vladarske hiše Petrović-Njeguš se ustanovi stalna vojska: 8 batalijonov pešcev, 30 baterij topništva in 500 konjikov. Vsa stalna vojska bo štela 7000 mož.

Srbija. — Pišejo, da kralj umirovi, oziroma stavi v razpoloženost dvornega maršala R a š i č a, kraljevega tajnika M i l i č e v i ć a ter druge častnike, znane pristaše razkralja Milana. Umirovi baje tudi divizijskega zapovednika M i l i n o v i ć a. Dvorna straža je podvojena. — Radikalci pričnó izdajati nov časopis „N a r o d".

Bolgarija. — Vlada je protestovala pri Porti proti temu, da turški vojaki oboroženi napadajo Bolgarje ob turško-bolgarski meji. in smatra odgovorno Turčijo za vse posledice. — Ministerska kriza je in ni rešena. Sedaj pišejo, da ostane vojni minister P e t r o v tudi zanaprej, S t o i l o v pa, da odloži čast ministra zunanjih poslov in si pridrži le znotranje.

Rusija. — Z Lobanovo smrtjo je izpražnjeno mesto ministra zunanjih poslov. Namestnikom njegovim so imenovali časopisi generala Š u v a l o v a; ker je zadela kap tudi njega in ni upanja, da okreva, je na dnevnem redu S i š k i n, dosedanji upravitelj ministerstva zunanjih poslov, ki je baje nasprotnik Avstrije in zelo energičen mož ter spreten diplomat. — Ruski finančni minister W i t t e je obiskal budimpeštansko razstavo. — Vseučiliščni profesor, zdravnik dr. S a h a r j i n, je odložil profesorsko čast, ker je prišel v spor z dijaki. — Francoski in ruski časopisi naznanjajo, da je naročila ruska vlada pri francoski, naj ji skuje petdeset milijonov ruskih srebrnih rubljev na račun ruske vlade. Štirideset milijonov pa skujejo v carski ruski kovačnici v Petrogradu. Kovanje v Parizu nadzoruje poverjenstvo ruskega finančnega ministerstva.

Seiden-Damaste 65 Kr.

bis fl. 14·65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto- und steuerfrei ins Haus.** Muster umgehend. Doppelte Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg [k. u. k. Hofl.]
ZÜRICH. (5)

Poslano.*)

Gospodu Jurju M o s e - t u v Gorici.

Naznanjam Vam v imenu mnogih drugih Vasih odjemnikov iz naše vasi, da ne bom kupoval več nikakega blaga pri Vas, ker ste odpustili iz službe nedolžnega Slovenca.

V O z e l j a n u, dne 10. septembra 1896.

Špacapan Jožef,
posestnik.

** Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.*

Kot vratar, strežaj

ali **natakar** išče službo mlad, 23 let star samski mož, ki je zadostil svoji vojaški dolžnosti ter služil brezmadežno eno leto tudi pri c. kr. finančni straži na Kranjskem. Zmožen je slovenščine in nemščine v pisavi in besedi. Blagohotne ponudbe pod št. 264, „p o s t e r e s t a n t e" v P o s t o j n o. 165—1

Album slovanskih napevov za citre.

Zbirka priljubljenih narodnih in umetnih napevov s podloženimi slovanskimi besedami in nemškim prevodom istih. To tretje krasno izdanje, z vsebino pesem vseh slovanskih narodov, je namenjeno, da bode matica in okras knjižnic rodoljubno navdihnjenih prijateljev, katerim je mila slovanska godba. Dobra tehnika napevov, zanimiva vsebina pesmij ter posrečeni jim prevodi, kakor tudi vkusna oprava tega izdanja, ga delajo pripravnim darilom za vsakega ljubitelja citer. — Pregled doslej izšlih 18 snopičev pošilja na zahtevo brezplačno: 166—1

Odpravništvo lastne založbe učil in glasbenin za citre (F. Sorg) v Zagrebu.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Naznanilo

o XV. šolskem letu 1896.-7.

Vpisovanje se vrši 17., 18. in 19. septembra v prostorih društvene šole na Bregu št. 20, II. nadstropje (Cojzova hiša).

Poučevanje se prične v p o n e d e l j e k, d n e 21. s e p t e m b r a.

Učni predmeti: Splošna glasbena teorija, zborovo petje (dekliški, deški in dijaški moški zbor). Pouk brezplačen.

Harmonija, kontrapunkt, solopetje, glasovir, gosli. Učnine se plača za pouk v dveh tedenskih urah od predmeta 1 gld. 50 kr. na mesec.

Vpisnine se plača za vsacega gojenca 1 gl.

Stariši gojencev morajo biti društveniki „Glasbene Matice"; če niso društveniki, plačajo pri vpisu gojenca 2 gld. letne društvenine.

167 2—1 ODBOR.

Martin Poveraj

trgovec in krojaški mojster v Gorici.

Časti se naznaniti svojim cenjenim odjemnikom, da v mesecu septembru odpošlje

svojega zastopnika

na deželo z raznimi uzorci. Cenjeni odjemniki dobodo tako lepo priložnost, si naročiti obleke in vsakovrstno drugo blago.

Priporoča se tudi ostalemu slavnemu občinstvu, katero je pripravljen postreči bodisi z blagom ali z delom po najsolidnejši ceni. 160—3

Šedlar Jakob Janež 61

naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je odprl svojo novo 163 2—2

delavnico v sedlarski stroki

v ulici Cipressi (zraven poslilne „Al Cavallino) št. 6.

Priporoča se za vsakovrstna, v to stroko spadajoča dela, kakor **konjskih oprav, komatov, jermenov, šolskih in drugih torb.** Izdeluje tudi **tapecirarska dela,** n. pr. žične blazine (Federmatratzen), sofe itd. — Zagotavlja točno postrežbo po nizki ceni.

Odvetnik

dr. Camillo vitez Egger

je preložil z dnem 1. avgusta t. l. svojo pisarno v **Baumannovo hišo v Gosposki ulici št. 7.** prvo

S. 137 6 6 nadstropje. P. 57 6 3

Trgovec z vinom na veliko

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
55, 26 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briških in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Dr. Rosa balzam

za želodec

iz lekarne

B. FRAGNER-ja V PRAGI

je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo,** katero uzroča tek, olajšuje prebavo in lehko odvaja.

Pozor! Vsi deli zaloja so prevideni z zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: 2, 26-14

Lekarna B. FRAGNER-ja „pri črnem orlu" v Pragi,

Mala strana, vogel Spornove ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.; s pošto 20 kr. več. — Dnevno poštno razpošiljanje. *Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.*

V zaščito **poznemanja** in **ponarejanja** naprošen se p. n. odjemniki, vedno izrecno zahtevati

KRONDORFER s etiketo in plavim Neptunom, kakor tudi paziti na zamašni omot:

Podjetje studenca Krondorf p. Karlsbad 82-b — 26 9

Zalogo v Gorici ima

Ang. Fornizzi

Želodečni in okrepčujoči

eliksir iz kine in železa

je posebnost 6, 37

Cristofoletti-jeve lekarne.

Ima vsebino železa in kine v jednaki množini, je prijetnega okusa ter brez drugih škodljivih tvarin. Uzročuje tek, olajšuje prebavo in premaguje slabokrvnost.

Jedna steklenica 250 gramov stane

80 kr.

Preložitev gostilne.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da 20. t. m. dosedanjo svojo gostilno v ulici del Monte v Korminu **preložim v svojo novo hišo v isti ulici zraven vodnjaka.** 60

Priporočam se cenjenim rojakom tudi v novih prostorih za njih naklonjenost.

V Korminu, 1. septembra 1896.

Karol Skubin
162 3—2 gostilničar.

S. 103 10 9 **IZDELOVANJE** P. 45 12 3

strojev in priprav vseh vrst Ivan Schindler, Dunaj-Himberg.

Priprave in stroji za poljedelstvo, vinarstvo, kavarnarje, gostilničarje, mesarje, sladčičarje, barvarje, sedlarje, tapecirarje itd., kakor tudi za domače gospodarstvo — vse po najnižjih tovarniških cenah.

Ceniki v slovenskem jeziku in z nad 300 podobami gratis in franko. Obračati se je naravnost na

Johann Schindler, Wien-Himberg.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo. Na lvovski razstavi s prvo cesa. — srebrno svetinjo.

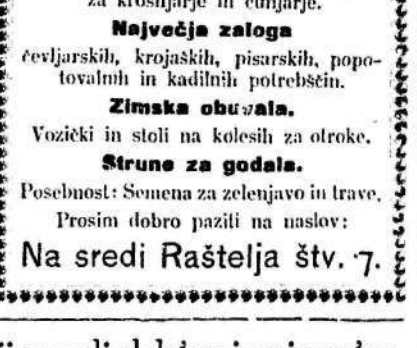

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju **sokolskih in šolskih telovadnic** po najnovejših priznanih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočajočih spričal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošlja na zahtevo brezplačno in poštnine prosto. 13, 52 37

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Anton Potatzky

v Raštelju štv. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnberškega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino 7,26-21

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja štv. 7.

Vsi stroji za kmetijstvo!

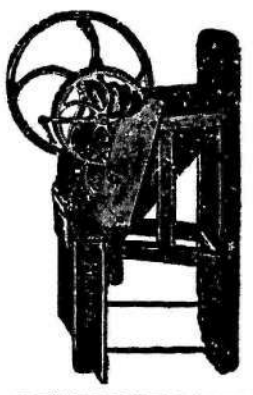

Vsi stroji za poljedelstvo in vinarstvo.

Cene zopet znižane.

Stiskalnice za grozdje diferencijalne sestave.

Ta sestava stiskalnic ima večo stiskajočo moč, nego sestava vseh drugih stiskalnic.

Stiskalnice za olje, hidravlične stiskalnice, škropilnice proti peronospori Vermorelove sestave. Te moje škropilnice so znane kot najboljše in najcenejše: **avtomatične škropilnice, mastilnice s rokačem, stiskalnice za seno, trijerje** i. t. d. izdeluje po najboljšem proizvodu

Ign. Heller na Dunaju

II/2 Praterstrasse, 49.

Cenike in spričevala razpošilja zastonj. Išče zastopnike

Varovati se je ponarejanj. 38, 24—20

Zastop dvokoles „Swift" iz orožarne v Steyru

imata podpisana

Gv orici, na cesti Fran Josipa (Corso)

št. 4 (nasproti gledišče kavarne).

Lastna izdelovalnica dvokoles „I l i r i a", žičnih blazin (Drahtmatratzen), **popravljalnica dvokoles, šivalnih strojev, pušk** itd.

Nunska ulica 14.

Prodajalnico šivalnih strojev, pušk, streljiva in druzega orodja pa imata

SAUNIG & DEKLEVA

v Nunski ulici št. 16. 12, 22